

1982/83:8

Tisdagen den 12 oktober

Kl. 11.00

1 § Val av partigruppernas företrädare i talmanskonsferensen

Anf. 1 TALMANNEN:

Med stöd av 1 kap. 7 § och 7 kap. 12 § riksdagsordningen har partigrupperna till mig anmält följande personer att utgöra partiernas företrädare i talmanskonsferensen:

Valter Kristenson (s)

Lars Tobisson (m)

Karin Söder (c)

Jörgen Ullenhag (fp)

Nils Berndtson (vpk)

Till suppleanter har nominerats:

Lilly Hansson (s)

Anders Björck (m)

Gunnar Björk i Gävle (c)

Kerstin Ekman (fp)

Bertil Måbrink (vpk)

Talmannen förklarade de anmälda personerna valda till partigruppsföreträdare och suppleanter i talmanskonsferensen för tiden till dess nästa lagtima riksmöte började.

2 § Val av ledamöter i utskotten

Anf. 2 STIG ALEMYR (s):

Herr talman! Valberedningen har enhälligt godkänt gemensamma listor för valen av ledamöter och suppleanter i utskotten samt fullmäktige och suppleanter i riksbanken. I egenskap av ordförande i valberedningen ber jag att till herr talmannen få överlämna de gemensamma listorna.

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

Anf. 3 ULF ADELSON (m):

Herr talman! Liksom vid tidigare tillfällen sedan enkammarriksdagens tillkomst har i år principerna för utskottsvalen varit föremål för diskussion. Vi moderater har hållit fast vid den fördelningsmetod som anges i riksdagsordningen, nämligen proportionella val till varje utskott för sig. Övriga partier har förordat att samtliga utskottsplatser skall fördelas i förhållande till partiernas mandatantal i kammaren.

Att det ändå kunnat träffas en uppgörelse om gemensamma listor i valberedningen beror på att när de båda principerna kolliderat har den i riksdagsordningen angivna metoden fått företräde. Den moderata riksdagsgruppen har således fått de fyra platser i samtliga utskott som den är berättigad till. I övrigt har folkpartiet avstått sina platser i två utskott till centerpartiet, och socialdemokraterna har avstått tretton platser i lika många utskott till vänsterpartiet kommunisterna.

Från moderat synpunkt är det angeläget att slå fast, att när nu vpk – utan att den egna styrkan räcker till – får tillträde till bl. a. utrikes- och konstitutionsutskotten, så sker det genom att socialdemokraterna överlåtit sin rätt till platser i dessa utskott.

Anf. 4 NILS BERNDTSON (vpk):

Herr talman! Mellan 1971 och 1976 ansågs det helt naturligt att partierna hade utskottsrepresentation som motsvarade styrkeförhållandena i riksdagen. Efter 1976 har däremot det orimliga förhållandet varit rådande att ett av riksdagspartierna, vänsterpartiet kommunisterna, stått utanför utskottsarbetet. Såväl ur demokratisk synpunkt som för riksdagens arbete har detta varit otillfredsställande.

Valberedningens förslag innebär att vpk kommer att ingå i tretton av riksdagens sexton utskott. Många turer har dock föregått denna lösning.

Det behövs klara bestämmelser som garanterar alla partiers deltagande i utskottsarbetet. Bristerna i riksdagsordningen har framträtt särskilt tydligt efter årets val.

Den lösning som nu uppnåtts får inte tas som intäkt för att arbetet med en översyn av gällande bestämmelser avstannar. Tvärtom har behovet av en sådan översyn fått ökad aktualitet.

Vänsterpartiet kommunisterna kommer även i fortsättningen att arbeta för en bestående lösning av utskottsfrågan.

Moderata samlingspartiet riktar kritik mot att vpk blir representerat i utrikesutskottet. Vi anser att samtliga partier bör vara företrädare i utrikesutskottet, även moderaterna trots deras märkliga agerande i utrikespolitiska frågor!

Jag vill också, herr talman, säga att moderaternas hållning är anmärkningsvärd även ur en annan synpunkt. De har inte medverkat till en rättvis fördelning av utskottsplatserna på grundval av arbetsformsutredningens rekommendation. Sedan kritiserar de den lösning som trots detta kommit till stånd.

Sedan överläggningen härmed var avslutad företogs val av 15 ledamöter i vart och ett av nedanstående utskott.

De av Stig Alemyr för dessa val avlämnade, gemensamma listorna upplästes av talmannen och godkändes av kammaren, varvid befanns att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på resp. listor, utsetts till *ledamöter* i

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

konstitutionsutskottet

Olle Svensson (s)
Anders Björck (m)
Yngve Nyquist (s)
Bertil Fiskesjö (c)
Wivi-Anne Cederqvist (s)
Hans Nyhage (m)
Kurt Ove Johansson (s)
Kerstin Nilsson (s)
Gunnar Biörck i Värmdö (m)
Sven-Erik Nordin (c)
Sture Thun (s)
Anita Modin (s)
Elisabeth Fleetwood (m)
Karin Ahrland (fp)
Nils Berndtson (vpk)

finansutskottet

Mats Hellström (s)
Lars Tobisson (m)
Paul Jansson (s)
Nils Åsling (c)
Arne Gadd (s)
Lennart Blom (m)
Per-Axel Nilsson (s)
Roland Sundgren (s)
Tage Adolfsson (m)
Rolf Rängård (c)
Christer Nilsson (s)
Torsten Karlsson (s)
Filip Fridolfsson (m)
Rolf Wirtén (fp)
Carl-Henrik Hermansson (vpk)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

skatteutskottet

Erik Wärnberg (s)
Knut Wachtmeister (m)
Valter Kristenson (s)
Stig Josefson (c)
Rune Carlstein (s)
förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)
Olle Westberg (s)
Hagar Normark (s)
Bo Lundgren (m)
Ingemar Hallenius (c)
Bo Forslund (s)
Egon Jacobsson (s)
Karl Björzén (m)
Björn Molin (fp)
Anita Johansson (s)

justitieutskottet

Lisa Mattson (s)
Bertil Lidgard (m)
Eric Jönsson (s)
Karin Söder (c)
Arne Nygren (s)
Björn Körlof (m)
Hans Pettersson i Helsingborg (s)
Helge Klöver (s)
Arne Svensson (m)
Gunilla André (c)
Karl-Gustaf Mathsson (s)
Ulla-Britt Åbark (s)
Sven Munke (m)
Hans Petersson i Röstånga (fp)
Lars-Erik Lövdén (s)

lagutskottet

Lennart Andersson (s)
Per-Olof Strindberg (m)
Stig Olsson (s)
Martin Olsson (c)
Elvy Nilsson (s)
Joakim Ollén (m)
Arne Andersson i Gamleby (s)

Ingemar Konradsson (s)
Mona S:t Cyr (m)
Marianne Karlsson (c)
Owe Andréasson (s)
Stig Gustafsson (s)
Allan Ekström (m)
Sigvard Persson (c)
Per Israelsson (vpk)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

utrikesutskottet

Stig Alemyr (s)
Carl Bildt (m)
Sture Palm (s)
Gunnel Jonäng (c)
Sture Ericson (s)
Ingrid Sundberg (m)
Jan Bergqvist (s)
Axel Andersson (s)
Margaretha af Ugglas (m)
Sture Korpås (c)
Maj-Lis Lööv (s)
Bengt Silfverstrand (s)
Sten Sture Paterson (m)
Rune Ångström (fp)
Bertil Måbrink (vpk)

försvarsutskottet

Olle Göransson (s)
Per Petersson (m)
Roland Brännström (s)
Gunnar Björk i Gävle (c)
Åke Gustavsson (s)
Göthe Knutson (m)
Evert Hedberg (s)
Karl-Erik Svartberg (s)
Olle Aulin (m)
Ulla Ekelund (c)
Holger Bergman (s)
Mats Olsson (s)
Anita Bråkenhielm (m)
Eric Hägelmark (fp)
Inge Carlsson (s)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

socialförsäkringsutskottet

Sven Aspling (s)
Nils Carlshamre (m)
Doris Håvik (s)
Gösta Andersson (c)
Börje Nilsson (s)
Allan Åkerlind (m)
Ralf Lindström (s)
Lars-Åke Larsson (s)
Gullan Lindblad (m)
Elis Andersson (c)
Ulla Johansson (s)
Lena Öhrsvik (s)
Siri Häggmark (m)
Karin Israelsson (c)
Karin Nordlander (vpk)

socialutskottet

Evert Svensson (s)
Göte Jonsson (m)
John Johnsson (s)
Rune Gustavsson (c)
Kjell Nilsson (s)
Blenda Littmarck (m)
Stig Alftin (s)
Lilly Bergander (s)
Ann-Cathrine Haglund (m)
Ulla Tillander (c)
Maria Lagergren (s)
Anita Persson (s)
Ingvar Eriksson (m)
Ingemar Eliasson (fp)
Inga Lantz (vpk)

kulturutskottet

Ing-Marie Hansson (s)
Britt Mogård (m)
Tyra Johansson (s)
Karl-Eric Norrby (c)
Lars-Ingvar Sörenson (s)
Tore Nilsson (m)
Catarina Rönnung (s)

Maja Bäckström (s)
Lars Ahlmark (m)
Karl Boo (c)
Berit Oscarsson (s)
Gunnar Thollander (s)
Gunnel Liljegren (m)
Jan-Erik Wikström (fp)
Eva Hjelmström (vpk)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

utbildningsutskottet

Georg Andersson (s)
Per Unckel (m)
Bengt Wiklund (s)
Kerstin Göthberg (c)
Lars Gustafsson (s)
Rune Rydén (m)
Helge Hagberg (s)
Lennart Bladh (s)
Birgitta Rydle (m)
Pär Granstedt (c)
Iris Mårtensson (s)
Lars Svensson (s)
Göran Allmér (m)
Jörgen Ullenhag (fp)
Björn Samuelsson (vpk)

trafikutskottet

Bertil Zachrisson (s)
Rolf Clarkson (m)
Kurt Hugosson (s)
Claes Elmstedt (c)
Birger Rosqvist (s)
Wiggo Komstedt (m)
Olle Östrand (s)
Sven-Gösta Signell (s)
Per Stenmarck (m)
Rune Torwald (c)
Rune Johansson (s)
Margit Sandéhn (s)
Görel Bohlin (m)
Olle Grahm (fp)
Sven Henriesson (vpk)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av ledamöter
i utskotten*

jordbruksutskottet

Åke Wictorsson (s)
Arne Andersson i Ljung (m)
Grethe Lundblad (s)
Einar Larsson (c)
Ove Karlsson (s)
Hans Wachtmeister (m)
Gunnar Olsson (s)
Håkan Strömberg (s)
Sven Eric Lorentzon (m)
Kerstin Andersson (c)
Martin Segerstedt (s)
Jan Fransson (s)
Jens Eriksson (m)
Börje Stensson (fp)
John Andersson (vpk)

näringsutskottet

Nils Erik Wååg (s)
Staffan Burenstam Linder (m)
Gunnar Nilsson i Stockholm (s)
Tage Sundkvist (c)
Lilly Hansson (s)
Erik Hovhammar (m)
Lennart Pettersson (s)
Rune Jonsson (s)
Sten Svensson (m)
Olof Johansson (c)
Wivi-Anne Radesjö (s)
Karl-Erik Häll (s)
Per Westerberg (m)
Christer Eirefelt (fp)
Jörn Svensson (vpk)

arbetsmarknadsutskottet

Frida Berglund (s)
Alf Wennerfors (m)
Erik Johansson (s)
Karin Andersson (c)
Lars Ulander (s)
Anders Högmark (m)
Marianne Stålberg (s)

Karin Flodström (s)
Bengt Wittbom (m)
Arne Fransson (c)
Lahja Exner (s)
Nils-Olof Grönhagen (s)
Sonja Rembo (m)
Elver Jonsson (fp)
Lars-Ove Hagberg (vpk)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av suppleanter
i utskotten*

civilutskottet

Oskar Lindkvist (s)
Rolf Dahlberg (m)
Thure Jadestig (s)
Kjell Mattsson (c)
Maj-Lis Landberg (s)
Knut Billing (m)
Magnus Persson (s)
Ivar Nordberg (s)
Bertil Danielsson (m)
Birgitta Hambræus (c)
Per Olof Håkansson (s)
Lennart Nilsson (s)
Margareta Gard (m)
Kerstin Ekman (fp)
Tore Claeson (vpk)

3 § Val av suppleanter i utskotten

Företogs val av beslutat antal suppleanter i utskotten, nämligen 16 i konstitutionsutskottet, 17 i finansutskottet, 16 i skatteutskottet, 15 i justitieutskottet, 15 i lagutskottet, 18 i utrikesutskottet, 15 i försvarsutskottet, 15 i socialförsäkringsutskottet, 16 i socialutskottet, 15 i kulturutskottet, 18 i utbildningsutskottet, 16 i trafikutskottet, 15 i jordbruksutskottet, 18 i näringsutskottet, 16 i arbetsmarknadsutskottet och 15 i civilutskottet.

Sedan de av Stig Alemyr för dessa val avlämnade, gemensamma listorna upplästs av talmannen och godkänts av kammaren befanns att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på resp. listor, utsetts till *suppleanter* i

konstitutionsutskottet

Bo Södersten (s)
Ove Eriksson (m)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av suppleanter
i utskotten*

Ingvar Björk (s)
Bengt Kindbom (c)
Hans Göran Franck (s)
Birger Hagård (m)
Gunnar Nilsson i Eslöv (s)
Lahja Exner (s)
Sven Munke (m)
Britta Hammarbacken (c)
Lars-Ingvar Sörenson (s)
Åke Wictorsson (s)
Allan Ekström (m)
Lars Ernestam (fp)
Hans Petersson i Hallstahammar (vpk)
Karl Boo (c)

finansutskottet

Bo Södersten (s)
Hugo Hegeland (m)
Gunnar Nilsson i Eslöv (s)
Britta Hammarbacken (c)
Rune Johansson (s)
Margit Gennser (m)
Karin Flodström (s)
Per Olof Håkansson (s)
Ove Eriksson (m)
Rolf Andersson (c)
Maj-Lis Landberg (s)
Arne Andersson i Gamleby (s)
Margareta Gard (m)
Björn Molin (fp)
Hans Petersson i Hallstahammar (vpk)
Olof Johansson (c)
Ola Ullsten (fp)

skatteutskottet

Anna Lindh (s)
Ewy Möller (m)
Bosse Ringholm (s)
Rolf Andersson (c)
Anders Nilsson (s)
Gunnar Hökmark (m)
Bruno Poromaa (s)
Maj-Lis Lööw (s)

Göran Riegnell (m)
Anna Wohlin-Andersson (c)
Lennart Pettersson (s)
Catarina Rönning (s)
Bengt Wittbom (m)
Karin Ahrland (fp)
Arne Gadd (s)
Kjell Johansson (fp)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av suppleanter
i utskotten*

justitieutskottet

Hans Göran Franck (s)
Inger Wickzén (m)
Birthe Sörestedt (s)
Elving Andersson (c)
Gustav Persson (s)
Göran Ericsson (m)
Yvonne Sandberg-Fries (s)
Stig Gustafsson (s)
Gunnel Liljegren (m)
Anders Svärd (c)
Mona Sahlin (s)
Maja Bäckström (s)
Anita Bråkenhielm (m)
Kjell Johansson (fp)
Wivi-Anne Cederqvist (s)

lagutskottet

Bengt Silfverstrand (s)
Margit Gennser (m)
Lars Hedfors (s)
Kersti Johansson (c)
Inga-Britt Johansson (s)
Nic Grönvall (m)
Lennart Nilsson (s)
Lisa Mattson (s)
Inger Wickzén (m)
Bengt Kindbom (c)
Hagar Normark (s)
Lars-Åke Larsson (s)
Arne Svensson (m)
Inger Josefsson (c)
Jörn Svensson (vpk)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av suppleanter
i utskotten*

utrikesutskottet

Maj Britt Theorin (s)
Lars Hjertén (m)
Sören Häggroth (s)
Karin Söder (c)
Nils Svensson (s)
Ivar Virgin (m)
Kurt Hugosson (s)
Doris Hävik (s)
Bo Lundgren (m)
Pär Granstedt (c)
Olle Göransson (s)
Åke Gustavsson (s)
Ulf Adelsohn (m)
Hans Petersson i Röstånga (fp)
Lars Werner (vpk)
Christer Nilsson (s)
Karl Boo (c)
Ola Ullsten (fp)

försvarsutskottet

Ingvar Björk (s)
Ivar Virgin (m)
Iréne Vestlund (s)
Anders Svärd (c)
Nils Svensson (s)
Erik Olsson (m)
Barbro Evermo (s)
Axel Andersson (s)
Göran Allmér (m)
Lennart Brunander (c)
Ingemar Konradsson (s)
Kurt Ove Johansson (s)
Carl Bildt (m)
Kerstin Ekman (fp)
Ralf Lindström (s)

socialförsäkringsutskottet

Nils-Olof Gustafsson (s)
Barbro Nilsson i Visby (m)
Ingegerd Elm (s)
Gunhild Bolander (c)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av suppleanter
i utskotten*

Lars-Erik Lövdén (s)
Hugo Hegeland (m)
Inger Hestvik (s)
Margareta Hemmingsson (s)
Sonja Rembo (m)
Rune Backlund (c)
Monica Andersson (s)
Bruno Poromaa (s)
Per Stenmarck (m)
Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c)
Tommy Franzén (vpk)

socialutskottet

Margareta Winberg (s)
Göran Ericsson (m)
Gunnar Ström (s)
Rosa Östh (c)
Aina Westin (s)
Bo Arvidson (m)
Bengt Lindqvist (s)
Birthe Sörestedt (s)
Ewy Möller (m)
Karin Israelsson (c)
Yvonne Sandberg-Fries (s)
Stig Olsson (s)
Gullan Lindblad (m)
Kenth Skårvik (fp)
Marie-Ann Johansson (vpk)
Elver Jonsson (fp)

kulturutskottet

Mona Sahlin (s)
Lars Ahlström (m)
Anders Nilsson (s)
Stina Gustavsson (c)
Irène Vestlund (s)
Håkan Stjernlöf (m)
Göran Persson (s)
Helge Klöver (s)
Lars Hjertén (m)
Rune Backlund (c)
Lennart Bladh (s)
Ulla Johansson (s)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

Elisabeth Fleetwood (m)
Kerstin Anér (fp)
Carl-Henrik Hermansson (vpk)

*Val av suppleanter
i utskotten*

utbildningsutskottet

Göran Persson (s)
Gunnar Hökmark (m)
Margot Wallström (s)
Larz Johansson (c)
Ingvar Johnsson (s)
Birger Hagård (m)
Sören Häggroth (s)
Barbro Nilsson i Örnköldsvik (s)
Olle Aulin (m)
Inger Josefsson (c)
Roland Sundgren (s)
Ing-Marie Hansson (s)
Ann-Cathrine Haglund (m)
Kenth Skårvik (fp)
Nils Berndtson (vpk)
Lena Öhrsvik (s)
Ulla Tillander (c)
Börje Stensson (fp)

trafikutskottet

Sten-Ove Sundström (s)
Göran Riegnell (m)
Lars Hedfors (s)
Anna Wohlin-Andersson (c)
Sören Lekberg (s)
Ingrid Hemmingsson (m)
Ingrid Andersson (s)
Bo Nilsson (s)
Per-Richard Molén (m)
Per-Ola Eriksson (c)
Lisbet Calner (s)
Elvy Nilsson (s)
Karl Björzén (m)
Hugo Bergdahl (fp)
Alexander Chrisopoulos (vpk)
Bertil Jonasson (c)

jordbruksutskottet

Margareta Winberg (s)
Jan-Eric Virgin (m)
Åke Selberg (s)
Lennart Brunander (c)
Bengt Kronblad (s)
Bo Arvidson (m)
Ulf Lönnqvist (s)
Wivi-Anne Radesjö (s)
Ingvar Eriksson (m)
andre vice talmannen Anders Dahlgren (c)
Erik Johansson (s)
Holger Bergman (s)
Mona S:t Cyr (m)
Lars Ernestam (fp)
Paul Lestander (vpk)

näringsutskottet

Birgitta Johansson (s)
Per-Richard Molén (m)
Sivert Andersson (s)
Ivar Franzén (c)
Sture Thun (s)
Nic Grönvall (m)
Bo Finnkvist (s)
Anita Modin (s)
Lars Ahlström (m)
Per-Ola Eriksson (c)
Inga-Britt Johansson (s)
Karl-Gustaf Mathsson (s)
Margaretha af Ugglas (m)
Hugo Bergdahl (fp)
Oswald Söderqvist (vpk)
Per Unckel (m)
Nils Åsling (c)
Ingemar Eliasson (fp)

arbetsmarknadsutskottet

Gustav Persson (s)
Ingrid Hemmingsson (m)
Sten Östlund (s)
Börje Hörnlund (c)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av suppleanter
i utskotten*

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Val av fullmäktige
i riksbanken*

Christer Skoog (s)
Håkan Stjernlöf (m)
Bo Nilsson (s)
Arne Nygren (s)
Barbro Nilsson i Visby (m)
Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c)
Owe Andréasson (s)
Iris Mårtensson (s)
Görel Bohlin (m)
tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp)
Alexander Chrisopoulos (vpk)
Eric Hägelmark (fp)

civilutskottet

Margareta Palmqvist (s)
Erik Olsson (m)
Rune Evensson (s)
Agne Hansson (c)
Nils Nordh (s)
Jan-Eric Virgin (m)
Lars Andersson (s)
Bengt-Ola Rytter (s)
Sten Sture Paterson (m)
Kerstin Andersson (c)
Roland Brännström (s)
Eric Jönsson (s)
Göte Jonsson (m)
Olle Grahn (fp)
Oswald Söderqvist (vpk)

4 § Val av fullmäktige i riksbanken

Anställdes val av sex fullmäktige och sex suppleanter för fullmäktige i riksbanken.

Sedan de av Stig Alemyr för dessa val avlämnade, gemensamma listorna upplästs av talmannen och godkänts av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på resp. listor, valda för riksdagens innevarande valperiod till

fullmäktige i riksbanken

chefredaktören Bengt Dennis
Staffan Burenstam Linder (m)
Erik Wärnberg (s)

Karl Boo (c)
Grethe Lundblad (s)
förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

suppleanter för fullmäktige i riksbanken

Gunnar Nilsson i Stockholm (s)
Bo Lundgren (m)
Marianne Ståhlberg (s)
Bertil Jonasson (c)
Ivar Nordberg (s)
förlagsdirektören Mats Svegfors

Kallelse till konstituerande sammanträden

5 § Kallelse till konstituerande sammanträden

Anf. 5 TALMANNEN:

Samtliga utskott kallas härmed till konstituerande sammanträden i dag kl. 13.00 i resp. sammanträdeslokaler.

6 § Justerades protokollet för den 4 innevarande månad.

7 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna och skrivelserna

1982/83:1 och 2 till utbildningsutskottet

1982/83:3 till socialförsäkringsutskottet

1982/83:4 till konstitutionsutskottet

1982/83:5 till arbetsmarknadsutskottet

1982/83:6 och 7 till konstitutionsutskottet

1982/83:8 till lagutskottet

1982/83:9 till justitieutskottet

1982/83:10 till finansutskottet

1982/83:11 till skatteutskottet

1982/83:12 till utbildningsutskottet

1982/83:13 till trafikutskottet

1982/83:14 till skatteutskottet

1982/83:15 till civilutskottet

1982/83:16 till socialutskottet

1982/83:17 till näringsutskottet

1982/83:18 till finansutskottet

1982/83:19 till konstitutionsutskottet

1982/83:21 till jordbruksutskottet

1982/83:22 och 23 till civilutskottet

1982/83:24 till näringsutskottet

1982/83:26 till jordbruksutskottet

1982/83:27 till utbildningsutskottet

Nr 8	1982/83:28 och 29 till skatteutskottet
Tisdagen den	1982/83:30 till jordbruksutskottet
12 oktober 1982	1982/83:31 Bil. A till socialutskottet Bil. B till utbildningsutskottet
<i>Kallelse till konstituerande sammanträden</i>	1982/83:32 till trafikutskottet 1982/83:34 till socialutskottet
	8 § Föredrogs och hänvisades Redogörelserna 1982/83:1 till konstitutionsutskottet 1982/83:2 till finansutskottet
	Förslag 1982/83:4 till näringsutskottet
	9 § Föredrogs och hänvisades Motionerna 1982/83:1–4 till arbetsmarknadsutskottet 1982/83:5 till jordbruksutskottet 1982/83:6 till arbetsmarknadsutskottet 1982/83:7 och 8 till lägutskottet 1982/83:9 till socialutskottet 1982/83:10 och 11 till utbildningsutskottet
	10 § Anmälades och bordlades Skrivelse 1982/83:33 Vissa frågor rörande industripolitiskt stöd
	11 § Anmälades och bordlades Motionerna 1982/83:12 av <i>Arne Andersson</i> i Ljung m. fl. 1982/83:13 av <i>Grethe Lundblad</i> 1982/83:14 av <i>Kjell Mattsson</i> och <i>Elving Andersson</i> Förslag till ny vattenlag m. m. (prop. 1981/82:130) 1982/83:15 av <i>Joakim Ollén</i> Vårdnad och umgänge m. m. (prop. 1981/82:168) 1982/83:16 av <i>Ivar Nordberg</i> Förslag till lotterilag, m. m. (prop. 1981/82:170) 1982/83:17 av <i>Arne Andersson</i> i Ljung m. fl. Ändring i naturvårdslagen (1964:822) (prop. 1981/82:220) 1982/83:18 av <i>Oskar Lindkvist</i> Förslag till lag om exploateringssamverkan m. m. (prop. 1981/82:221)

1982/83:19 av *Oskar Lindkvist m. fl.*

Skrivelse från talmanskonferensen med överlämnande av ett från riksdagens utskottskommitté inkommet betänkande om riksdagens utskott (förs. 1981/82:22)

1982/83:20 av *Jörn Svensson m. fl.*

Blodundersökning i faderskapsmål (prop. 1982/83:8)

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Meddelande om
interpellationer*

12 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställts

den 11 oktober

1982/83:5 av *Bo Lundgren* (m) till ekonomi- och budgetministern om åtgärder mot ökat skattetryck:

Det står nu klart att skattetrycket 1983 skärps till följd av att inflations-skyddet urholkas jämfört med tidigare gällande regler. Prisutvecklingen under den mätperiod (augusti 1981–augusti 1982) som enligt tidigare gällande regler låg till grund för skatteskalan 1983 skulle ha lett till att basenheten varit 7 500 kr. Enligt skatteuppgörelsen bestämdes den till 7 300 kr. Den statliga inkomstkatten skulle därmed bli ca 1,5 miljarder högre 1983.

Inflationsskyddet syftar till att skattebelastningen för en viss real inkomst inte förändras till följd av prisutvecklingen. Om prisutvecklingen kalender-året 1983 kunde begränsas till 5,5 % skulle man därför kunna hävda att inflationsskyddet trots allt ger ett tillräckligt skydd detta år.

Inflationen för 1983 kan emellertid bedömas bli minst 12–13 %. Redan utan hänsyn till utfallet av avtalsrörelsen kan lönekostnaderna bedömas öka med drygt 8 %. Även med en mycket försiktig bedömning av avtalsutfallet och ett rimligt antagande om produktivitetsutvecklingen torde prisstegringarna därav bli mer än 8 % 1983.

Till detta kommer effekterna av devalveringen och av de av regeringen aviserade skattehöjningarna. Sammantaget torde alltså inflationstakten bli minst 12–13 % 1983 – mer än dubbelt så hög som förutsattes i skatteuppgörelsen. Det innebär att skattetrycket höjs med ca 3 miljarder till följd av inflationen och det urholkade inflationsskyddet. Samtidigt urholkas marginalskattesänkningen i sig och den s. k. brytpunkten sjunker.

Eftersom inflationen från augusti 1982 till augusti 1983 enligt tidigare gällande regler skulle ha legat till grund för skatteskalan för 1984, kan redan nu sägas att även för detta år kommer skattetrycket att stiga med flera miljarder kronor och marginalskattesänkningen att ytterligare urholkas.

Det totala skattetrycket kan dessutom väntas öka genom att den socialdemokratiska regeringen är beredd att acceptera större kommunal utgiftsexpansion och därmed höjda kommunalskatter. Höjda kommunal-

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Meddelande om
interpellationer*

skatter leder dessutom till ännu högre marginals katt.

Många fler kommer också att drabbas av den beslutade avdragsbegränsningen, eftersom den gräns (brytpunkten) där avdragsbegränsningen sätter in kommer att sjunka ganska snabbt, räknat i fast penningvärde.

Mot denna bakgrund vill jag fråga finansministern:

1. Anser finansministern att det är acceptabelt att skattetrycket fortsätter öka?

2. Är regeringen beredd att vidta sådana förändringar av den statliga inkomstskatten 1983 att skattetrycket inte ökar automatiskt till följd av den höga inflationstakten?

3. Anser finansministern att det bör finnas ett automatiskt verkande inflationsskydd i den statliga inkomstskatteskalen?

1982/83:6 av Åke Wictorsson (s) till arbetsmarknadsministern om arbetsmarknadssituationen i Stockholmsregionen:

Arbetslösheten i Stockholms län har nått en mycket hög nivå. Genomsnittligt för perioden juni–augusti i år var 15 000 personer registrerade som arbetslösa, dvs. drygt 54 % fler än under samma period 1981 och 80 % fler än 1980. Av de arbetslösa var nära 6 000 ungdomar under 25 år. Dessa har, jämfört med motsvarande perioder de två senaste åren, ökat med 48 resp. 72 %.

De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna omfattade under perioden 14 800 personer – i stort sett oförändrat antal i förhållande till de två senaste åren.

Under samma tid i år minskade efterfrågan på arbetskraft i betydande grad. Genomsnittligt för perioden kvarstod 3 300 lediga platser, dvs. 42 resp. 71 % färre än 1981 och 1980. Det går därmed fem arbetslösa på varje ledig plats mot mindre än en arbetslös per plats 1980.

En markerad uppgång i arbetslösheten inträffade under augusti. I mitten av september hade den ökat till 18 500 – nära nog en fördubbling i jämförelse med samma tidpunkt 1980, vilket innebär att prognosen från i somras överskridits med 1 500–2 000 personer. De arbetslösa ungdomarnas antal var drygt 8 000. Många av dessa har genomgått yrkesinriktad gymnasial utbildning och trots detta ej kunnat erhålla något arbete.

De senaste veckornas kraftiga uppgång innebär att antalet arbetslösa nu relativt sett ökar kraftigare i Stockholms län än i riket som helhet.

Det rådande läget på arbetsmarknaden (lågkonjunktur, strukturomvandling och ekonomisk åtstramning av den offentliga sektorn) har inneburit att sysselsättningen i länet stagnerat. Antalet sysselsatta är i stort sett oförändrat jämfört med antalet för ett år sedan. Detta innebär ett brott i den tidigare ökningstrenden som sedan länge varit gällande i Stockholms län.

Under de närmaste två kvartalen kan inte någon förbättring i rådande läge emot ses, snarare kan en säsongmässig försämring väntas bl. a. som en följd av stigande byggarbetslöshet och en ökad inströmning på arbetsmarknaden, i synnerhet ungdom och kvinnor.

Under första kvartalet 1983 beräknar länsarbetsnämnden att arbetslösheten kan komma att uppgå till omkring 20 000 personer.

En eventuell konjunkturförbättring under andra och tredje kvartalen 1983 bedöms få mycket liten effekt på arbetslösheten, som kan väntas ligga kvar på en hög nivå under fortsättningen av 1983. Den arbetskraftsefterfrågan som emotses kommer att avse kvalificerade tekniker och erfarna yrkesarbetare. Därför kommer behovet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder under hela prognosperioden att vara stort. Under fjärde kvartalet 1982 bedöms som mest 17 000–18 000 personer beröras av dessa åtgärder. Detta antal kan, förutsatt att medel erhålles, ökas ut till omkring 19 000–20 000 personer under första kvartalet 1983. Om så sker torde förutsättningar föreligga att begränsa arbetslösheten till omkring 20 000 personer.

Även under slutet av 1983 kommer länets arbetsmarknad att vara otillräcklig för att täcka utbudet av arbetskraft, särskilt avseende ungdomar. Arbetslösheten kommer därför att ligga kvar på en hög nivå.

Med hänvisning till det anförda anhåller jag att till arbetsmarknadsministern få framställa följande fråga:

Vilka åtgärder kommer att vidtas för att motverka den allvarliga försämringen av arbetsmarknadssituationen i Stockholmsregionen?

1982/83:7 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till försvarsministern om JAS-projektet:

Den socialdemokratiska regeringsdeklarationen innehåller inte mycket om den viktiga frågan om hur Sveriges militära flygförsvaret skall utformas i framtiden. Den avfärdas i en mening, där det sägs att en omedelbar analys skall göras av JAS-projektets ekonomi. Det är bra att så sker. Men med tanke på den omfattande debatten och de stora meningsmotsättningarna i frågan och den knappa majoritet med vilken projektet genomdrevs i våras är det förvånande att saken inte ägnas något större utrymme.

JAS-projektet är långt ifrån enbart en ekonomisk fråga. Många andra effekter av detta olyckliga beslut förtjänar en grundlig analys. Den viktigaste av alla är vilken verkan JAS-projektet får för den svenska neutralitetspolitiken, trovärdigheten i Sveriges deklarationer att vara alliansfritt i fred och neutralt i krig.

Hur uppfattar omvärlden det faktum att Sverige i och med JAS-beslutet har gått in i en regelrätt samproduktion på det militärindustriella området med USA, Storbritannien, Frankrike och Västtyskland? Detta är något nytt i den svenska militärproduktionens historia. Vårt land har visserligen tidigare varit helt beroende av import av livsviktiga reservdelar från NATO-sidan, men det har aldrig rört sig om ett samarbete av det slag som nu är aktuellt när det gäller JAS. Det kan också medföra oönskade konsekvenser för Sverige, när det gäller den viktiga frågan om vapenexport. Det kan tänkas att komponenter, tillverkade i Sverige, säljs vidare av någon av de andra fyra staterna som är samproducenter av JAS. De borgerliga regeringarnas politik i försvarsfrågan har försämrat Sveriges position, ökat beroendet av NATO

Tisdagen den
12 oktober 1982

*Meddelande om
interpellationer*

och EG på det militärindustriella området och därigenom undergrävt tilltron till alliansfriheten och neutraliteten.

Tekniskt sett råder många oklarheter när det gäller JAS. Konstruktionen är ny och oprövad, och från experter, fristående från flygvapnet och SAAB, kom stor skepsis till uttryck under diskussionerna i våras. Nu cirkulerar uppgifter i den svenska pressen om att man ännu inte slutgiltigt beslutat sig för vilken vingkonstruktion, fast eller rörlig, som skall komma till användning. Men kontraktet med IG JAS är undertecknat och de svenska skattebetalarna därmed uppbundna till projektet – hur det än kommer att se ut. Valet av motor har kritiserats, och det nya material – komposit – som skall användas i flygkroppen är i stort sett oprövat. Det är svårt att frigöra sig från tanken att JAS också är ett stort försöksprojekt för de inblandade staternas militära flygindustri, där Sverige får vara med och betala en del av kostnaderna.

När det slutligen gäller ekonomin, som regeringen i varje fall tycks intressera sig för, så finns det många och obesvarade frågor. Kostnaden för de första 140 planen, som skall levereras fram till sekelskiftet, har angetts till ca 28 miljarder i 1981 års penningvärde. Den uppgiften kan i stort sett anses som överspelad efter devalveringen. Men redan i våras angavs siffror på över 30 miljarder i samma penningvärde för dessa första 140 plan. Det är ju också så, att endast den första delserien på 30 plan har kontrakterats till fast pris. Det gör frågan om vad de återstående 110 planen kommer att kosta oerhört intressant. Vilka siffror det än blir som kommer att redovisas så innebär de ändå att Sveriges möjligheter att anpassa sitt militära försvar till den oerhört snabba tekniska utvecklingen försvåras. JAS-projektet binder för 25–30 år upp en oproportionerligt stor del av de resurser som vi anser oss tvungna att satsa på ett nationellt, militärt försvar till flygsidan. Andra områden kommer att utsättas för motsvarande inskränkningar.

Jag vill med hänvisning till det anförda fråga försvarsministern:

1. Hur bedömer regeringen effekterna av samarbetet med NATO-staterna i JAS-projektet när det gäller Sveriges alliansfrihet och neutralitet?
2. Vad är bestämt och vad är inte bestämt när det gäller den tekniska utformningen av JAS, och vilken betydelse anser regeringen att planet har för Sveriges nationella säkerhet?
3. Vad kostar den första delserien på 30 plan i dagens priser, och vad kommer de återstående 110 planen, som skall levereras fram till sekelskiftet, att kosta?

den 12 oktober

1982/83:8 av *Tore Claesson* (vpk) till bostadsministern om åtgärder mot hyreshöjningar:

Den socialdemokratiska regeringens beslut om en 16-procentig devalvering kom som en kalldusch för de svenska lönarbetarna. Efter sex år av

successiva reallönesänkningar försämrats i ett slag det ekonomiska läget för de arbetande. Nya stora hyreshöjningskrav på upp till 300 kr. per månad för en trerumslägenhet hotar att än mer urholka levnadsstandarden. Devalveringens effekter i form av bl. a. högre boendekostnader ger nu ökad tyngd åt kraven på att stoppa hyresutvecklingen och pressa ned hyrorna.

I regeringsdeklarationen talas det nu om en beslutsam kamp mot inflationen, att dämpa kostnadsutvecklingen och att motverka spekulations-ekonomin. För att begränsa prisökningarna i samband med devalveringen infördes ett allmänt prisstopp. Detta borde, enligt vpk:s mening, utvidgas till att omfatta även hyrorna och gälla hela året 1983 i avvaktan på andra bostadspolitiska åtgärder. Ett hyresstopp är motiverat bl. a. mot bakgrund av att hyrorna ökat snabbare än inflationen, att bostadsbidragens realvärde försämrats och att antalet hushåll med bostadsbidrag halverats sedan år 1975.

Vänsterpartiet kommunisterna förde i årets valrörelse fram kravet på ett allmänt hyresstopp för 1983. En allt större del av inkomsten går till hyran. Den genomsnittliga hyran för en normal trerumslägenhet har ökat med omkring 175 % under de senaste tio åren. Konsumentpriserna har ökat med ca 140 % och lönerna med ungefär lika mycket. Jämför man löner och priser när det gäller en nybyggd lägenhet blir skillnaden ännu större.

Det är hyresgästerna som drabbats hårdast av de bostadspolitiska försämringarna. År 1976 användes i genomsnitt 17 % av inkomsten till hyran för nybyggda lägenheter. År 1982 behövs över 26 %. Under de senaste fem åren har genomsnittshyran för en trerumslägenhet ökat med ca 80 % medan ökningen av en genomsnittlig industriarbetarlön stannat vid mindre än 50 % och konsumentpriserna, inflationen, har ökat med omkring 70 %.

Även socialdemokratin gick i årets valrörelse ut med utfästelser och olika löften om en annan bostadspolitik med bl. a. ökat bostadsbyggande och ökat ekonomiskt stöd till nyproduktion, underhåll och allmännyttiga bostadsföretag.

Ekonomiskt och praktiskt är problemen med ett hyresstopp inte större än att de kan klaras. Ränte- och amorteringsfria lån kan stoppa kostnadsökningarna i såväl nybyggda som äldre lägenheter. Underhålls- och hyresförlustlån, som avskaffades av övriga riksdagspartier mot vpk:s röster, måste återinföras. Bostadslånen måste undantas från årliga upptrappningar av räntenivån. Vpk, liksom hyresgäströrelsen, för sedan flera år tillbaka fram krav på ett riktat statligt stöd till de allmännyttiga bostadsföretagen som ett medel att hålla den allmänna hyresnivån nere.

Förhandlingsrätten och förhandlingsrutinerna mellan hyresgästföreningar och bostadsföretag behöver inte äventyras eller förändras i de hyresförhandlingar som nu i flera fall redan inletts. De hyreshöjningsbehov som blir resultatet av sedvanliga förhandlingar kan resp. allmännyttiga företag erhålla i form av ränte- och amorteringsfria lån.

På samma sätt som bostadsföretagen tidigare kunde erhålla hyresförlust- och underhållslån efter särskild ansökan med redovisning av förhållandena, bör de nu – med förhandlingsöverenskommelse som grund – kunna erhålla

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

Meddelande om interpellationer

lån för att undvika hyreshöjningar. Lånen kan påföras företagen som en skuld, vilken t. v. inte avbetalas, och efter en tid avskrivas.

Träffad överenskommelse med hyresgästförening skall vara en förutsättning för lån, och kommunerna bör lämna sin aktiva medverkan. Stat, kommun, bostadsföretag och hyresgäster måste fortfarande ha ett starkt intresse att motverka nya kostnadsstegringar och begränsa utgifter, inte minst för att hålla den allmänna hyresnivån nere, bekämpa inflationen och få ett hyresstopp på hela hyresmarknaden.

Privata bostadsföretag och hyreshusägare som nu – genom bruksvärdesbestämmelser och jämförelsehyror – tämligen automatiskt erhåller motsvarande hyreshöjningar som allmännyttan skall inte ha samma lånemöjligheter. De får själva ta stöten av de uteblivna hyreshöjningar som blir resultatet av ett riktat statligt stöd till de allmännyttiga bostadsföretagen.

Verkligt inflytande och bestämmande i boendet är viktiga delar i en social bostadspolitik. Utgångspunkten är att boendet och inte ägandet skall vara avgörande. Bl. a. därför måste de allmännyttiga bostadsföretagens bostäder behållas och allmännyttan på olika sätt stärkas. Allmännyttans mål och uppgifter som instrument för en social bostadspolitik kan inte förenas med en utförsäljning av lägenheter och övergång till bostadsrätter eller andra ägandeformer.

Vpk:s förslag om hyresstopp och sänkning av hyrorna kan genomföras inom i stort sett samma kostnadsram för bostadsstöd som gällde enligt tidigare regler, före borgarnas församlingar. För att åstadkomma socialt acceptabla hyror och större rättvisa i boendet måste det ske en omfördelning av samhällets bostadsstöd, från den privata ägarsektorn till de allmännyttiga hyreshusen. Ökat stöd till hyresgästerna, stopp för hyreshöjningarna och rättvisa i boendet är de förhoppningar och förväntningar hyresgästerna har på den nya regeringen och riksdagsmajoriteten.

Med hänvisning till det anförda vill jag ställa följande frågor:

1. Är regeringen nu beredd att överväga eller föreslå att det allmänna prisstoppet utvidgas till att omfatta även hyrorna?

2. Kommer regeringen att inför årsskiftet 1982-1983 föreslå någon form av riktat statligt stöd till de allmännyttiga bostadsföretagen i syfte att förhindra nya hyreshöjningar i befintliga hyreshus?

3. När avser regeringen att komma med förslag om att återinföra någon form av underhålls- och hyresförlustlån till allmännyttiga bostadsföretag?

4. Har regeringen för avsikt att lägga fram förslag om att undanta allmännyttans bostadslån från årliga och/eller extra upptrappningar av räntenivån?

5. Tänker regeringen föreslå några förändringar av gällande bostadsbidrag i syfte att förbättra dessa och ge flera hushåll möjlighet till bidrag?

6. Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att stoppa eller kraftigt begränsa kostnadsökningarna för framför allt de allmännyttiga bostadsföretagens nyproduktion?

13 § Meddelande om frågor

Nr 8

Tisdagen den
12 oktober 1982

Meddelades att följande frågor framställts

den 11 oktober

*Meddelande om
frågor*

1982/83:9 av *Nils Åstling* (c) till ekonomi- och budgetministern om vissa
följder av devalveringen av den svenska kronan:

Hur avser regeringen bemästra de fördelningspolitiska effekter och det
starkt ökade inflationstryck i den svenska ekonomin som är direkta
konsekvenser av devalveringen av den svenska kronan?

1982/83:10 av *Filip Fridolfsson* (m) till ekonomi- och budgetministern om den
av devalveringen förorsakade kostnadsfördyringen för ideella och kristna
organisationers arbete utomlands:

Enligt uppgift i pressen kommer de kristna organisationernas missionsar-
bete utomlands att fördyras med 25 milj. kr. per år på grund av deval-
veringen.

Med hänvisning härtill vill jag fråga:

Kommer regeringen att vidtaga några åtgärder för att förhindra den
höjning av ideella och kristna organisationers kostnader för arbete utom-
lands vilken uppkommer på grund av devalveringen?

14 § Kammarkens årsberättelse kl. 11.25.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert